

Budapest, 1929. évi május hó 31. n.
IV., Szerb-utca 23.
Telefon: József 411-17.

Kedves Barátom !

Legutóbbi megbeszélésünk alapján csatoltan van szerencsém a műegyetemmel való egyesítésről szóló törvénytervezetet, valamint a Miniszter Urnak már multkor /:május 24.-én:/ átadott memorandumot rendelkezésedre bocsátani.

Meg kell azonban jegyeznem, hogy ez a tervet kimondottan csak tájékoztató és abból a célból készült, hogy majdan a Műegyetemmel való tárgyalás alapjaként szerepeljen. A Kar ugyanis változatlanul ama határozatának az alapján áll, amelyet a Miniszter Urnak május 24.-én átnyújtott memorandum 2. oldalának felső bekezdésében kifejtett, hogy ugyanis a törvényjavaslat csak akkor terjesztessék be, amikor a Műegyetemmel az egyesülésre nézve már minden részrészletben megegyezésre jutott.

./.

Méltóságos

Magyar Zoltán dr., urnak,
miniszteri tanácsos,

B u d a p e s t.

Az ugyancsak csatolt "magyarázatok" meggyőzhetnek mindenkit, hogy karunkat nem vezetí indokolatlan akadékoskodás, hanem a közgazdasági képzés közérdekü ügye öncéluságának a fenntartása. Ez magyarázza a törvénytervezetbe felvett biztosítékokat.

Nagyon kérlek, hogy ennek a tárgyilagós és a megyetem érdekeit is megóvó felfogásnak méltatásával vedd ügyünket pártfogásba.

Szívélyesen üdvözöl

igaz híved,

Stoly

T ö r v é n y j a v a s l a t

a budapesti kir.magy. Tudományegyetemi Közgazdaságtudományi Karnak
a m.kir. József Műegyetemmel való egybevonásáról.

1.§.

Az 1920: XXXI.t.c.-el felállított budapesti kir.magy.Tu-
dományegyetemi Közgazdaságtudományi Kar az 1930/31.tanév kezdetétől
fogva a m.kir. József Műegyetemmel egybeolvad.

Az így egybeolvadt egyetem neve és címe: József Nádor
Műszaki és Közgazdaságtudományi Egyetem.

2.§.

A József Nádor Műszaki és Közgazdaságtudományi Egyetem a
többi magyarországi Tudományegyetemekkel mindenben egyenlő rangú és
jogu egyetem, melyet teljes tanszabadság és törvényes autonomia il-
let meg.

Az Egyetem a következő tudománykarokra tagozódik:

- a/. mérnöki Kar,
- b/. gépészmérnöki Kar,
- c/. építészmérnöki Kar,
- d/. mezőgazdasági Kar,
- e/. közgazdaságtudományi. +/.

A közgazdaságtudományi Karral szerves kapcsolatban az
Egyetem kebelében működik a m.kir. Állami Kereskedelmi Iskolai Ta-
nárképző Intézet és a Keleti Intézet.

./.

+/.A közgazdaságtudományi Kar egyesíti a közigazgatási
és külképviseleti képzést, valamint a kereskedelmi képzést.

A tudománykarok belügyeikre nézve egymástól független, egyenjogú önálló testületek, önmaguk által évenként választott dékánjaik elnöklete alatt.

Az egyetemi tanács hatáskörébe az Egyetem általános közigazgatása és a Karok közös ügyeinek intézése tartozik. A tanács elnöke felváltva az egyes Karok kebeléből évenként választott Rector.

A tanács szervezetére és a rector választására a Tudományegyetemeknél kialakult gyakorlat irányadó.

3.§.

Az egybeolvadó m.kir. József Műegyetem, illetve a budapesti kir.magy. Tudományegyetemi Közgazdaságtudományi Karnak nyilvános rendes és rendkívüli tanárai, tiszteletbeli és magántanárai jelenlegi címük, rangscruk és szerzett jogaiknak épségben tartásával a József Nádor Műszaki és Közgazdaságtudományi Egyetemnek nyilvános rendes és rendkívüli tanárai, tiszteletbeli, illetve magántanárai lesznek.

A Közgazdaságtudományi Kar jelenlegi alkalmazottjai, ugyancsak szerzett jogaik épségben tartásával a József Nádor Műszaki és Közgazdaságtudományi Egyetem alkalmazottaivá válnak.

Az Egyetem tanárainak, segédtanerőinek és a hivatali személyzet tagjainak a törvény életbeléptetése után történő alkalmazásánál az 1920:XXXI.t.c. 7.§.-nak 2. és 3.-ik bekezdése irányadó.

4.§.

A József Nádor Műszaki és Közgazdaságtudományi Egyetem felvételi, tanulmányi és vizsgarendjét, továbbá egyetemi szabályzatait az Egyetemnek az érdekelt Kar hozzájárulásával tett előterjesztésére a Vallás-és Közoktatásügyi Miniszter állapítja meg és terjeszti fel legfelsőbb jóváhagyás végett az Államfőhöz.

E szabályzatok hatálybalépéséig az egyes Karok az érvényben lévő szabályzatok szerint működnek tovább.

Az egyes tudománykarok és az eddigi hallgatók szerzett jogait az új szabályzatok nem érintik.

A jelen törvény életbelépte előtt beiktatott hallgatók további tanulmányaikat az egybeolvadást megelőző tanrend szerint folytatják és vizsgájukat az érvényben lévő vizsgarend szerint teszik le.

5.§.

A törvényekben és más jogszabályokban a m.kir. József Műegyetem és a kir. magy. Tudományegyetemi Közgazdaságtudományi Kar tanfolyamainak elvégzéséhez és vizsgáinak letételéhez fűzött képesítő hatály a jövőben a Műszaki és Közgazdaságtudományi Egyetem megfelelő tanfolyamainak elvégzéséhez és vizsgáinak letételéhez fog fűződni.

6.§.

Az országgyűlés felsőházáról szóló 1926: XXII.t.c. 19.§-a a következőképen módosítottatik:

A József Nádor Műszaki és Közgazdaságtudományi Egyetem a Felsőházba 3 tagot választ. Két tagot saját kebelükből együttes ülésben a mérnöki, gépészmérnöki és építészmérnöki Karok, egyet pedig ugyancsak együttes ülésben saját kebelükből a mezőgazdasági és közgazdaságtudományi Karok választanak.

A m.kir. József Műegyetem és a budapesti kir. magy. Tudományegyetemi Közgazdaságtudományi Kar részéről már megválasztott felsőházi tagok és póttagok megbízatásukat annak lejártáig megtartják.

7.§.

Ezt a törvényt a m.kir. Vallás-és Közoktatásügyi Miniszter hajtja végre.

M A G Y A R Á Z A T .

A Közgazdaságtudományi Kart az 1920: XXXI. t. c. nem szeszélyből létesítette, hanem eleget téve a közgazdasági körök sürgető kérelmének, hosszas előtanulmányok alapján és a külföldi hasonló intézmények mintájára. A Kar létesítése a gazdasági érdekek előtérbe tódulásával mind nagyobb jelentőségre emelkedő gazdasági tudományoknak kívánt egyetemi otthont adni, a gazdasági kérdések iránt kevésbé érdeklődő magyar középosztályt a gazdasági pályáknak megnyerni, a gazdasági élet különböző irányai között a szükséges összhangot biztosítani, a közigazgatásba új szellemet bevinni, a gazdasági szakoktatás szervezeteit betetőzni s azok tanári karát kiképezni. Oly korszerű és hatalmas feladatok ezek, amelyeket megcldatlanul hagyni akkor sem lehetne, ha a közgazdaságtudományi kar eddigi működése a hozzá fűzött várakozásokat sem tudta volna kielégíteni.

A Közgazdaságtudományi Kar eddigi működése azonban csak elismerést válthat ki. A legmostohább viszonyok közt, a szanálás korszakában, a szükséges helyiségek és felszerelések hiányában, a kezdet nehézségeivel és egyesek ellenszenvével állandóan küzködve biztos alapjait tudta lerakni a gazdasági irányú egyetemi oktatásnak. Kilenc év alatt szinte semmiből és az államkincstár minimális megterhelésével nőtt naggyá, lett életerőssé és elismertté az új intézmény. Tanárai önfeláldozó munkássággal dolgozták ki az új oktatás szabályzatait, létesítették intézeteit, telepeit és szemináriumait, propagálták eredményeit. És a hallgatók 1300 körül állandósult létszáma bizonyítja, hogy a közvélemény megértette az új intézmény

fontosságát, a végzett hallgatók pedig alapos elméleti és gyakorlati felkészültségükkel a tanítás eredményes voltát igazolták.

Méltán mutatott reá a magyar állam feje a Közgazdaságtudományi Karon a múlt évben tartott első Sub auspiciis doktori avatáson a Kar jelentőségére s az országgyűlés osztatlan tetszésével találkozott a Vallás-és közoktatásügyi Miniszternek az a kijelentése, amely szerint ezt a Kart - ha még nem lenne - most kellene felállítani. Minden hivatott tényező: Államfő, országgyűlés és kormány, egyetértett és egyetért tehát e Kar nélkülözhetetlenségében. A Kar bármily formában való megszüntetéséről tehát szó sem lehet, csakis arról, hogy milyen keretben folytassa tovább nagyjelentőségű működését. A Közgazdaságtudományi Kart létesítő 1920:XXXI.t.c. ugyanis függőben hagyott egy kérdést, nevezetesen hogy a Kar az idők során önálló egyetemmé épüljön-e ki vagy pedig valamely meglevő más egyetemhez kapcsolódjék-e.

A Közgazdaságtudományi Kar tanári testülete áthatva a Kar jelentőségének a tudatától, mindezideig, amint ezt az 1478/1929.dék.sz. felterjesztésben kifejtettük, ellene volt minden beolvasztási kísérletnek s abban a reményben volt, hogy a kormány támogatásával idővel sikerülni fog az intézményt a jelenlegi szakosztályoknak megfelelően négy, illetőleg három Karra tagozódó önálló egyetemmé kifejleszteni. Ezt a reményt annál inkább indokoltnak tartotta, mert úgy vélte, hogy a takarékosági szempont inkább azoknál az egyetemi karoknál fog érvényesülni, amelyek az ország több helyén párhuzamosan működnek, hallgatóik

létszáma sokkal kisebb és a fenntartás aránylag sokkal nagyobb anyagi teherrel jár.

A Közgazdaságtudományi Kar az előre bossátottak ellenére nem kíván elzárkózni a Műegyetemhez való csatlakozástól. Ez állásfoglalásánál egyrészt az ország sulyos pénzügyi helyzetére való tekintet, másrészt az a szempont vezérli, hogy egy gyökeret vert tekintélyes intézmény keretében nagyobb stabilitással és az eddiginél is nagyobb sikerrel tudja céljait szolgálni, mint jelenlegi izolált helyzetében. E mellett természetesen egyes tanszékek rokonsága is figyelembe vétetett.

A csatlakozást azonban a Közgazdaságtudományi Kar természetesen csak olyan formában tartja megvalósíthatónak, amely a Kar felállításával megvalósított nagy gondolatot nem homályosítja el, hanem ellenkezőleg e gondolatot teljesebb virágzásra képes segíteni. A Kar által már eddig is termelt értékeket nem szabad feláldozni, hanem fel kell használni és megsokszorozni. Nem szabad azt a látszatot engedni, mintha a Kar felállítása célját vesztett, sikertelen intézkedés lett volna és nem szabad ily módon a közvéleményt a gazdasági pályákra való törekvéstől elrettenteni.

A Kar tagjai történelmi felelősséget éreznek magukra nehezedni a Közgazdaságtudományi nevelés jövő sorsát illetően és e felelősség tudatában nélkülözhetetlenek tartják, hogy magában a Műegyetemhez való csatlakozást kimondó törvényben legyenek megállapítva azok az alapelvek, amelyek a közgazdaságtudományi oktatás öncélúságát és tovább fejlesztését a jövőre is biztosítják. Ezek az alapelvek pedig a következők:

1/. A Közgazdaságtudományi képzés nem lehet, úgy mint eddig a Műegyetemen, a műszaki képzés járuléka, függvénye, hanem önálló, a műszakival egyenrangú tanfolyam. Ennek az egyenranguságnak kifejezésre kell jutnia az egyetem belső szervezetében és nevében is, különben az ifjúság elhelyezkedése közgazdasági és különösen közigazgatási pályákon nagyon meg van nehezítve.

2/. A Közgazdaságtudományi Kar csatlakozása oly módon történik, hogy ez a Kar jelenlegi összes szakosztályaiival, betöltött és betöltetlen katedráival, tanáraival és magántanáraival, intézeteivel, tanulmányi és vizsgarendjével megy át az új szervezetbe és mindaddig ily módon folytatja működését, amíg az esetleg szükséges új szabályzatok életbe nem lépnek.

3/. A Közgazdaságtudományi Kar önkormányzatát az új szervezetben is megtartja és ebből a célból az új egyetem más tudományegyetemek kari szervezetét /: 1872:XIX.t.c. 4. és 5.§§.:/ veszi át. A Közgazdaságtudományi Kar tagjai nem igényelnek beavatkozási jogot tisztán műszaki kérdésekben, de ilyet saját karuk ügyeiben joggal akarnak kizárni. A surlódásokat csak úgy lehet megelőzni, ha intézményesen van biztosítva egyrészt a műszaki, másrészt a gazdasági karok autonómiája. Ennek az autonómiának természetesen az új szervezésekénél és szabályzatoknál is érvényesülni kell.

4/. Az egyesítés nem érintheti a hallgatóság szerzett jogait sem; azok tehát az eddigi rend mellett folytathatják tanulmányaikat. De az újonnan jelentkező hallgatóságot is már a nyár előtt, tehát a törvényben kell tájékoztatni az új egyetemen **folyó** képzési lehetőségekről, különben a gazdasági szakosztályok elnéptelenednek.

5/. Minthogy a Műegyetem szervezete és autonómiája nem törvényen alapul, a Közgazdaságtudományi Karnak szabadságait és szerzett jogait biztosító rendelkezések /: 1920: XXXI.t.c. 1.,2.,6. és 7.§§-ai:/ át kell venni, illetőleg ki kell terjeszteni a Műegyetemre is.

6/.Ki kell mondani,hogy az átszervezés az egyes szakosztályok képesítő jogát nem érinti. A közigazgatási szakosztály elvégzéséhez a közigazgatás rendezéséről szóló törvényjavaslat 65.§-ában fűzött képesítő-hatály a Közgazdaságtudományi Kart fogja illetni.

7/. A Közgazdaságtudományi Kar részére biztosított felsőházi tagságot fenn kell tartani a felsőházi törvény intencióinak megfelelően a közgazdasági szaktudás különleges képviselőjére.